

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Socialt nyhetsbrev

Nyhetsbrev från Socialavdelningen

Nr 5 December 2008

Ansvarig utgivare:

AnneMarie Danon

Redaktörer:

Solveig Freby, Rose-Marie Odstam, Ghassem Sariaslan, Sofia Urby, Birgitta Vigil, Bruno-Sigvard Thor samt PetraMy Börjesson.

Utgivningsplan

Nyhetsbrevet kommer ut cirka 4 gånger/år. Nästa nummer är planerat till februari 2009.

Nyhetsbrevet finns även på www.ab.lst.se/socialomsorg

Glöm inte att anmäla när din e-postadress ändras - det underlättar för oss att säkerställa att nyhetsbrevet kommer fram.

Årets sista nummer av Socialt nyhetsbrev...

...handlar om vad tillsynen inom äldreomsorgen visar, om utvecklingen av kommunernas stöd till anhörigvårdare och kvinnojourens verksamheter, om personliga ombud, individuella planer och mycket mer...

Trevlig läsning önskar
Socialavdelningen!

Foto: © Elisabeth Frisén/Länsstyrelsen i Stockholm

22 kommuner erbjuder verksamhet med personliga ombud

Under 2008 - 2009 genomför Länsstyrelsen i Stockholm en extra satsning på verksamheter med personliga ombud. En inledande kartläggning visar att det i juli 2008 fanns 59 personliga ombud fördelade i 22 kommuner i länet. Antal personer som varje ombud hjälper under ett år varierar mellan 10-50 personer. Vissa hjälper fler än 30 personer årligen. Enligt Majka Stenberg, samordnare för personliga ombud vid Länsstyrelsen, är organiseringen av ombudsverksamheten av största vikt: – Ledningsgruppernas roll som stöd och mottagare vid rapportering av systemfel är avgörande för om ombudens arbete blir framgångsrikt. På senare år har fler yngre personer, många med barn och problem inom flera livsområden samtidigt, sökt ombudens hjälp. Många kommer från den psykiatriska öppenvården. – Hjälpökande som är isolerade, skygga och har svårt att på kort tid formulera ett uppdrag riskerar att bli utan hjälp av ett personligt ombud om belastningen på dessa är för hög. Vi uppmanar kommunerna att vid behov söka mer statsbidrag för att själva eller gemensamt med en annan kommun anställa flera ombud, säger Majka Stenberg.

>> Läs mer i resultatredovisningen "Personliga ombud för psykiskt funktionshindrade i Stockholms län 2007-2008."

Kontaktperson:

Majka Stenberg, samordnare för personliga ombud vid Länsstyrelsen i Stockholm, tfn 08-785 40 46.

Kalendariet

Läs om fler saker som händer på www.ab.lst.se under Evenemang/seminarier

Tillståndsgivning enskild verksamhet, 21 januari 2009.

Erfarenhetskonferens för inbjudna länsstyrelser och regionala tillsynsenheter.

Kontakt: Lotta Liwergren, tfn 08-785 40 56

Granskning av utredningar som rör personer från 18 år med missbruksproblem,

27 och 29 januari 2009. Mer information läggs ut inom kort på Länsstyrelsens webbplats.

Kontakt: Gunnel Hedman Wallin, tfn 08-785 44 56

Rapporter

Du hittar Länsstyrelsens hela rapportserie under www.ab.lst.se/publikationer

Vad visar tillsynen inom äldreomsorgen? Länsstyrelsens tillsyn i Stockholms län 2007.

Faktablad 2008:5.

Personliga ombud för psykiskt funktionshindrade i Stockholms län 2007-2008.

Resultatredovisning.

Individuell plan enligt LSS i Stockholms län. Resultat från Länsstyrelsens tillsyn 2007.

Resultatredovisning.

Remissyttranden

Människohandel och barnäktenskap – ett förstärkt straffrättsligt skydd, SOU 2008:41

Värdigt liv i äldreomsorgen SOU2008:51.

Tidigare remissyttranden finns att läsa under Social omsorg på Länsstyrelsens webbplats.

Dokumentationen är en knäckfråga för äldreomsorgen

Den omfattande om- och nybyggnationen bidrar till att bostadsstandarden vid länets äldreboenden blir allt bättre. Personalens kompetens ökar och verksamheterna rättar till enklare brister. Annan utveckling som kräver stora kostnader eller ett förändrat synsätt är svårare att ändra på. Det visar en sammanställning över 2007 års tillsyn inom äldreomsorgen som Länsstyrelsen i Stockholms län har gjort. Mest brister dokumentationen. År 2007 fann Länsstyrelsen sådana brister att det resulterade i kritik i 47 av 69 granskade verksamheter. Samtidigt är Länsstyrelsens uppfattning att det skett förbättringar när det gäller social dokumentation. Tillsynen visar även att äldre har svårt att få individuellt utformade aktiviteter. Länsstyrelsen kritiserade 18 verksamheter förra året för brister i de äldres möjlighet till en meningsfull tillvaro. Vidare oroas Länsstyrelsen av att bemanningen på äldreboenden ibland är så låg att säkerheten för de äldre inte är tillräcklig. En uppföljning av hur nämnderna har kommit till rätta med brister som Länsstyrelsen har kritiserat under åren 2003-2006 visar att åtgärderna inte har fått önskad effekt i 24 av totalt 68 fall.

>> Läs mer i faktabladet "Vad visar tillsynen inom äldreomsorgen? Länsstyrelsens tillsyn i Stockholms län 2007".

Kontakt: Britt Utstrand, socialkonsulent, tfn 08-785 48 30

Utbildningsinsatser ska göra anhängvårdare tryggare

24 kommuner i länet delar i år på drygt 15 miljoner kronor i stimulansbidrag för att utveckla stöd till anhöriga personer som vårdar sina närstående. Mest ansöker kommunerna om medel för att kunna genomföra utbildningsinsatser. Annemor Norell har handlagt stöden: – Genom ökad kunskap ökar också tryggheten. Kommunerna satsar på utbildning både direkt till anhöriga och till avlösarverksamhet. Till exempel har innerstadsstadsdelarna ett samarbete för att erbjuda avlösare både utbildning och nätverk för att förbättra kvaliteten i insatserna, berättar hon. Ett annat exempel på insats är att 24 stadsdelar och kommuner har beviljats medel för att inrätta en anhängkonsulent. Länsstyrelsen har gett Stiftelsen Äldrecentrum i uppdrag att göra en utvärdering av de satsningar som gjorts i länet. Denna väntas bli klar i slutet av december. Under våren 2009 kommer Länsstyrelsen att bjuda in nämnderna till en informationsträff för att presentera resultaten.

>> Läs hela listan över fördelade stimulansmedel för anhängstöd på Länsstyrelsens webbplats.

Kontaktperson: Annemor Norell, socialkonsulent, tfn 08-785 44 49

Länsstyrelsen vill att regler om äktenskapsdispens ses över

I betänkandet *Människohandel och barnäktenskap – ett förstärkt straffrättsligt skydd* (SOU 2008:41) föreslås att en vårdnadshavare som tillåter att ett barn under 16 år ingår äktenskap som blir giltigt i vigsellandet ska kunna dömas till fängelse. Brottet "tillåtande av barnäktenskap" ska kunna ge högst två års fängelsestraff förutsatt att barnet är svensk medborgare eller har hemvist i Sverige. Betänkandet föreslår samtidigt andra förändringar och förtydliganden i brottsbalken, utlänningslagen och sekretesslagen. Länsstyrelsen i Stockholm anser i sitt remissyttrande till Justitiedepartementet att myndighetsåldern 18 år ska gälla. – De unga, mestadels flickor, svenska medborgare eller med hemvist i landet som i betänkandet beskrivs som hårt kontrollerade av sina familjer, behöver det ytterligare stöd som skärpningen av lagen innebär, säger Länsstyrelsens socialkonsulent Annastina Björk. Hon menar vidare att det också finns skäl att se över bestämmelserna om äktenskapsdispens som ju kan beviljas av Länsstyrelsen eftersom bestämmelserna inte känns relevanta i dagens samhälle.

>> Läs Länsstyrelsens remissyttrande.

Kontakt: Annastina Björk, socialkonsulent, tfn 08-785 40 60

Långsiktighet och samverkan uppmuntras inom kvinnojoursverksamhet

För tredje året i rad har Länsstyrelsen fördelat utvecklingsmedel till kommunerna för stöd och utveckling av kvinnojoursverksamhet i länet. Projekt som fick stöd förra året har prioriterats vid fördelningen i ett led att stärka långsiktighet i arbetet med mäns våld mot kvinnor. Ett exempel är Q-jouren i Stockholm, en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruk som fick utvecklingsmedel förra året för att starta verksamheten. – I år har de beviljats ytterligare medel för att bygga upp skyddat boende med personalbemanning dygnet runt. Det blir det första skyddade boendet i Sverige för den målgruppen, berättar Katarina Edlund, utvecklingsledare inom kvinnofridsfrågor på Länsstyrelsen. Samarbete på mellankommunal nivå har också prioriterats då det finns samordningsvinster att göra när flera kommuner går samman. – De nordvästra kommunerna i länet har inlett en samverkan, bland annat planeras ett gemensamt familjevårdscenter i Sollentuna där det kommer att finnas särskilda stödinsatser som är tillgängliga för de kommuner som ingår i samverkan, berättar Katarina Edlund. Totalt har nära 21 miljoner kronor fördelats.

>> Läs mer och hämta listan över projekt/verksamheter som tilldelats medel på Länsstyrelsen webbplats

Kontakt: Katarina Edlund, utvecklingsledare av kvinnofridsfrågor, tfn 08-785 42 25

”Varför stanna diskussionen där ni gjorde? Jag vill höra mer!”

Under våren 2008 såg 620 ungdomar i årskurs 9 och i gymnasiet och 450 yrkesverksamma i Stockholms län teaterpjäsen ”Den fjärde månaden”. Pjäsen handlar om hedersrelaterat våld och ingick i attitydsförändringsprojektet Alina & Josef-08 som Länsstyrelsen i Stockholms län genomfört i fyra kommuner och fem stadsdelar. Pjäsen följdes av en dialog där ungdomar och yrkesverksamma fick diskutera kring pjäsen, hedersrelaterad problematik och jämställdhetsfrågor. Inom ramen för projektet har också yrkesverksamma erbjudits möjligheter till utbildning i hedersproblematik. Utvärderingen av projektet visar att så gott som samtliga deltagare har uppskattat insatsen. – Ungdomarna har särskilt uppskattat att vi som var dialogledare själva är unga och har utländsk bakgrund. Förutom att vi är socionomutbildade har vi egen erfarenhet och gedigen kompetens kring frågorna, säger Dilek Baladiz, dialogledare och projektledare, och fortsätter: – De lärare, socionomer och fritidsledare m.fl. som deltagit har särskilt lyft fram det positiva i att både offrets och förövarens perspektiv visas. Såväl ungdomar som yrkesverksamma anser att fler grupper, däribland föräldrar, borde ges insatsen. Intresset för pjäsen är stort. Under våren 2009 fortsätter en landsomfattande turné som Länsstyrelsen i Östergötland arrangerar tillsammans med Odysseéteatern.

>> Läs slutrapporten från projektet Alina och Josef-08

Kontakt: Dilek Baladiz, utvecklingsledare kvinnofrid, tfn 08-785 44 33

Anders Berg som Josef och Tuvalisa Rangström som Alina i pjäsen

”Den fjärde månaden”, Foto: Mattias Marklund.

Lästips

www.ab.lst.se/socialomsorg under rubriken Aktuellt i vänsterspalten

Riskbedömningar i ärenden med hedersrelaterat våld

Metodstöd och vägledning för socialsekreterare i BBIC och Signs of Safety i arbetet med hedersvåldsutsatta flickor.

Alina & Josef-08. Attityd-påverkan mot hedersrelaterat våld och förtryck. Projektets slutrapport.

Personal

Maria Lindberg och **Ulf Modin** heter våra nya socialkonsulenter vid enheten för familj, individ samt folkhälsa. De ska bl.a arbeta med uppdraget kring förstärkt tillsyn av missbrukarvården under perioden 2008-2010.

Ann-Louise Nissfolk och **Carina Wiström-Bergstock** börjar vid enheten för funktionshinder och äldre frågor i februari 2009.

Nu inleds den förstärkta tillsynen av missbrukarvården

I vecka 47 skickade Länsstyrelsen ut ett missivbrev om tillsynen till socialnämnderna i länet, Därmed inleddes den operativa delen av den förstärkta tillsyn av missbrukarvården som regeringen gett alla länsstyrelser i uppdrag att genomföra under 2008-2010. Uppdraget består av flera delar. Ett deluppdrag - dokumentation och handläggning av utredningar - kommer att beröra samtliga kommuner i länet och riktas till alla enheter inom socialtjänsten som handlägger ärenden för personer över 18 år med missbruksproblem. Vid granskningen kommer Länsstyrelsen att tillämpa en metod som bygger på att kommunerna själva granskar ett antal av sina utredningar i form av kollegiegranskning enligt en fastställd mall. Länsstyrelsen har sedan tidigare goda erfarenheter av metoden från granskning av barnavårdsutredningar. Ett urval kommuner kommer även att bli föremål för Länsstyrelsens och Socialstyrelsens regionala tillsynsenhets fördjupade granskning. Även ett urval av enskilda och offentliga verksamheter som erbjuder öppenvård och alla HVB/behandlingshem som erbjuder frivillig institutionsvård kommer att granskas under 2009. Länsstyrelsen kommer att följa upp att kommunerna åtgärdar de brister som uppmärksammas i tillsynen. Förutom enskilda beslut till kommunerna och verksamheterna i anslutning till tillsynerna redovisas resultaten i en slutlig nationell rapport som överlämnas till regeringen den 1 mars 2011.

>> Läs mer om uppdraget och dess deluppdrag på Länsstyrelsens webbplats

Kontakt: Gunnel Hedman Wallin, socialkonsulent, tfn 08-785 44 56

Få kommuner använder individuell plan enligt LSS

Antalet individuella planer enligt LSS är fortfarande lågt i Stockholms län. Endast sju procent av personer med insatser enligt LSS har en plan. Det är en marginell ökning sedan Länsstyrelsens förra mätning år 2005. En kommun, Sollentuna, skiljer sig från mängden. Där uppgår andelen personer med individuell plan till 59 procent. I elva kommuner har andelen planer ökat varav Nykvarn, Sollentuna och Salem står för största ökningen. I tolv kommuner har andelen planer minskat. Länsstyrelsens socialkonsulent Anki Hägglund kan konstatera att det främst upprättas planer för vuxna. -Alla tjänar på att använda individuella planer. De personer som planerna avser får större möjlighet att uttrycka hur de själva önskar att få ha det, till exempel när det gäller boende eller sysselsättning. För kommunerna blir det lättare att planera när de i god tid får kunskap om vad som efterfrågas, speciellt gäller det om planer upprättas för barn och unga.

>> Läs Individuell plan enligt LSS i Stockholms län. Resultat från Länsstyrelsens tillsyn 2007

Kontakt: Anki Hägglund, socialkonsulent, tfn 08-785 40 71

Tyresömodellen på frammarsch

År 2003 beviljade Länsstyrelsen utvecklingsmedel till "Ungdomstjänst i Tyresö kommun" för metodutveckling av en modell för påföljd för unga lagöverträdare. Ungdomstjänst har sedan dess visat sig vara en metod som fallit väl ut. Sedan 1 januari 2007 är ungdomstjänst en fristående påföljd som ungdomar i åldrarna 15 -18 år kan dömas till av domstol. Det är nu också lagstadgat att alla Sveriges kommuner ska administrera ungdomstjänst. Utomlands har man fått upp ögonen för modellen som nu håller på att sprida sig internationellt.

>> Läs mer om Tyresömodellen/Ungdomstjänst på Tyresö kommuns webbplats

>> Alla projekt som beviljats statsbidrag till tidiga och förebyggande insatser sedan 1994 finns att läsa om på Länsstyrelsens webbplats.

Ny handbok för stöd vid riskbedömning i ärenden med hedersrelaterat våld

2007 beviljade Länsstyrelsen projektmedel till "Utredningsgruppen för ungdom och familj inom socialtjänsten i Spånga - Tensta".

Projektet utmynnade i ett verktyg för riskbedömning i ärenden med hedersrelaterat förtryck och våld som bygger på metoderna BBIC (Barns Behov i Centrum) och Signs of Safety. Under våren 2008 beviljades gruppen ytterligare medel av Länsstyrelsen för utbildning om tillämpning av verktyget för ett 40-tal socialsekreterare inom stadsdelen och för att en oberoende utvärdering av satsningen. Utvärderingen visar att insatsen och projektets resultat har varit mycket uppskattade och att socialsekreterarna inom stadsdelen upplever att de har fått ett efterfrågat och mycket konkret stöd för sitt arbete.

>> Läs "Riskbedömningar i ärenden med hedersrelaterat våld. Metodstöd för socialsekreterare i BBIC och Signs of Safety i arbetet med hedersvåldsutsatta flickor".

Kontakt: Maria Pilar Reyes, utvecklingsledare kvinnofrid, tfn 08-785 43 02

Fler tillfällen planeras för utbildning om riskbedömningar

Länsstyrelsen bjöd i december in socialsekreterare som arbetar med myndighetsutövning till en utbildning om riskbedömningar i ärenden med hedersrelaterat våld. Utbildningen är praktisk orienterad och utgår från en ny handbok om hur metoderna BBIC och Signs of Safety kan tillämpas i arbetet med hedersvåldsutsatta barn och ungdomar. Det första utbildningstillfället, som var den 4 december, blev snabbt fullbokat. Länsstyrelsen kommer därför att genomföra utbildningen vid fler tillfällen under 2009. De cirka 40 personer som står på väntelistan kommer att bjudas in först. Mer information läggs ut i början av nästa år på Länsstyrelsens webbplats.

Kontakt: Maria Pilar Reyes, utvecklingsledare kvinnofrid, tfn 08-785 43 02

Lyckad konferens om tillsyn som förebyggande insats

Över 100 konferensdeltagare samlades den 14 november i Bonnier Conference center för att ta del av hur man på olika håll i länet arbetar för att förebygga skador från alkohol och tobak. Tillsyn och ansvarsfull tillståndsgivning var teman för dagen. – Forskning visar att tillsynen är det mest effektiva förebyggande instrumentet vi har och den måste vara ständigt återkommande för att få genomslag. Men för att tillsynen ska bli effektiv är det viktigt att olika huvudmän samarbetar, säger Suzanne Bengtsson, länssamordnare i Stockholms län. Det var nu fjärde gången Länsstyrelsen samlade politiker, chefer och handläggare inom socialtjänsten, poliser och frivilligorganisationer från hela länet.

>> Läs mer Länsstyrelsens alkohol- och tobaksförebyggande arbete.

Kontakt: Suzanne Bengtsson, länssamordnare, tfn 08-785 40 58

Stafettpippen överlämnad för nordisk tillsynskonferens

Som en del i Sveriges ordförandeskap i nordiska ministerrådet 2008 hölls för första gången en gemensam nordisk social tillsynskonferens i Stockholm i oktober. Länsstyrelserna och Socialstyrelsen stod som värdar. Sammanlagt deltog drygt 210 personer som arbetar med operativ tillsyn eller på de nordiska ländernas centrala tillsynsmyndigheter. Eva Herliser, chef för enheten för äldre och funktionshinder vid Länsstyrelsen i Stockholm, var en av dem. - Det var spännande att höra hur det fungerar i de andra länderna. Även om vi inte har samma syn på välfärd och olika organisationer och metoder i de nordiska länderna så är frågan om tillsyn en intressant gemensam fråga som det finns stort lärande i. Stafettpippen har nu gått till Norge att anordna nästa konferens år 2010.

>> Presentationer och bilder från konferensen finns på Socialstyrelsens webbplats.